

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΤΩΝ ΙΕΡΩΝ ΓΡΑΦΩΝ.

ὍΤΙ ἡ μελέτη τῶν ἱερῶν Γραφῶν εἶναι τόσο ἀναγκαία εἰς τὸν Χριστιανόν, ὅσον αὐτὴ ἡ ὕλική τροφή εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐν γένει, δὲν ὑπάρχει, νομίζομεν, Χριστιανός, ὅστις ἀμφιβάλλει περὶ τούτου. Καὶ τί λέγομεν, ἀναγκασία; εἶναι τόσο ἀναγκαιότερα ἐκεῖνης, ὅση τιμιώτερα τοῦ σώματος εἶναι ἡ ψυχὴ, εἰς σωτηρίαν τῆς ὁποίας ἀποβλέπει αὐτὴ. Οἱ θεοὶ τῆς ἐκκλησίας πατέρες τόσο ἀκριβῶς ἐγνώρισαν τὴν ἀνάγκην τῆς ἀδιαλείπτου ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν ἱερῶν Γραφῶν, ὥστε δὲν ἔπαυον ζῶντες ἀπὸ τοῦ νὰ συνιστῶσι ταύτην εἰς τοὺς συγχρόνους των Χριστιανούς, καὶ δὲν παύουσιν ἔως σήμερον ἀπὸ τοῦ νὰ προτρέπωσιν ἡμᾶς τοὺς νῦν ζῶντας εἰς αὐτὴν διὰ τῶν συγγραμμάτων αὐτῶν. Ἄπειρον ἐθεώρουν οἱ θεοὶ πατέρες τὸν καρπὸν τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν ἱερῶν Γραφῶν· καὶ ἄπειρος εἶναι τῶνόντι. Μεγίστην ἐθεώρουν βλάβην τὴν ἔλλειψιν ταύτης, καὶ μεγίστη εἶναι τῶνόντι. «Μεγάλη», λέγει ὁ θεὸς Χρυσόστομος (Ὁμ. Γ' εἰς τὸν Λάζαρον), «μεγάλη ἀσφάλεια πρὸς τὸ μὴ ἀμαρτάνειν τῶν Γραφῶν ἢ ἀνάγνωσις· μέγας κρημνὸς καὶ βράθρον βαθύ, τῶν Γραφῶν ἢ ἀγνοία· μεγάλη προδοσία σωτηρίας, τὸ μηδὲν ἀπὸ τῶν θείων εἰδέναι νόμων. Τοῦτο καὶ αἰρέσεις ἔτεκε· τοῦτο καὶ βίον διεφθαρμένον εἰσήγαγε· τοῦτο τὰ ἄνω κάτω πεποίηκεν. Ἀμήχανον γὰρ, ἀμήχανον, ἀκαρπὸν ἀναχωρησαί τινα συνεχῶς ἀναγνώσεως ἀπολαύοντα μετ' ἐπιστάσις.» Καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ὅ,τι λέγει αὐτόθι ὁ αὐτὸς θεὸς πατὴρ περὶ τῆς ἀναγνώσεως καὶ μελέτης τῶν ἱερῶν Γραφῶν. «Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι τινὰ σωθῆναι μὴ συνεχῶς ἀναγνώσεως ἀπολαύοντα πνευματικῆς.» Καὶ ὅμως κἀνὲν ἄλλο σύγγραμμα δὲν ἀναγινώσκειται παρὰ τῶν τέκνων τῆς ὀρθοδόξου ἡμῶν ἀνατολικῆς ἐκκλησίας τόσο σπανιότερον, ὅσον τὰ βιβλία ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἦναι καθ' ἐκάστην εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν. Καὶ ἂν ἐπ' ἐκκλησίας δὲν ἀνεγινώσκοντο περικοπῆαι τῶν ἱερῶν Γραφῶν, ἠθέλομεν ἀγνοεῖν ὅλως, ἂν ὑπάρχωσι τοιαῦτα βιβλία, καὶ ἐνθ' ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει ἡ αἰώνιος ζωὴ. Ἀλλὰ μόνον ὁ λαϊκὸς ἄνθρωπος δεικνύει τοιαύτην καὶ τοσαύτην ἀμελείαν καὶ ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν ψυχοσωτήριον τῶν ἱερῶν Γραφῶν μελέτην; δὲν δεικνύει τοιαύτην καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις καὶ ἐξ οὗ φέρει ἱεροῦ χαρακτῆρος ἔργον κύριον ὠφελεῖ νὰ ἔχη τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην ταύτην; καὶ αὐτὸς ἐκεῖνος, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ αὐτοὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες ἐπιβάλλουσιν ὡς ἱερὸν καθήκον τὴν ἀδιαλείπτου τῶν ἱερῶν Γραφῶν ἀνάγνωσιν καὶ μελέτην· διότι ὀφείλει «ἐν πάσῃ μὲν ἡμέρᾳ, ἐξαιρέτως δὲ ἐν ταῖς Κυριακαῖς, πάντα τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν ἐκδιδάσκειν τοὺς τῆς εὐσεβείας λόγους, ἐκ τῆς θείας Γραφῆς ἀναλεγόμενον τὰ τῆς ἀληθείας νοήματά τε καὶ κρίματα.» (Κανὼν ἸΘ' τῆς 5' οἰκουμ. Συνόδου). Καὶ τίς ἀράγει ὁ λόγος τῆς ἀσυγχωρήτου ταύτης ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας; ἢ ἔλλειψις τῶν ἀντιτύπων τῶν ἱερῶν Γραφῶν; ἢ ἀπ'

αὐτῶν γέμει ἀπὸ τινος χρόνου ὁ κόσμος ὅλος. Ἡ βαρεῖα τιμὴ τῆς ὠνῆς; ἀλλ' αὕτη τὴν σήμερον εἶναι ἐλαφροτάτη. Ἡ δυσκαταληψία τῶν ἀναγινωσκομένων; ἀλλὰ δὲν εἶναι τόσο δύσκολος ἡ κατάληψις τῶν ἱερῶν Γραφῶν, καὶ μάλιστα ἡ τῆς Καινῆς Διαθήκης, εἰς τὸν συνεχῶς καὶ εὐλαβῶς αὐτὰς ἀναγινώσκοντα καὶ μελετῶντα. «Διὰ τοῦτο», λέγει ὁ θεὸς Χρυσόστομος, (Ὁμ. Γ' εἰς τὸν Λάζαρον), «διὰ τοῦτο ἡ τοῦ Πνεύματος ὠκονόμησε χάρις τελώνας καὶ ἀλιείας, καὶ σκηνοποιούς, καὶ ποιμένας, καὶ αἰπόλους, καὶ ἰδιώτας, καὶ ἀγγραμμάτους ταῦτα συνθεῖναι τὰ βιβλία, ἵνα μηδεὶς τῶν ἰδιωτῶν εἰς ταύτην ἔχη καταφεύγειν τὴν πρόφασιν, ἵνα πᾶσιν εὐσύνοπτα ἢ τὰ λεγόμενα· ἵνα καὶ ὁ χειροτέχνης, καὶ ὁ οἰκέτης, καὶ ἡ χήρα γυνὴ, καὶ ὁ πάντων ἀνθρώπων ἀμαθέστατος, κερδάνῃ τι καὶ ὠφελήθῃ παρὰ τῆς ἀναγνώσεως. Σαφῆ γὰρ καὶ δῆλα τὰ παρ' αὐτῶν κατέστησαν ἅπαντα, ἅτε κοινὸι τῆς οἰκουμένης ὄντες διδάσκαλοι, ἵνα ἕκαστος καὶ δι' ἑαυτοῦ μαθάνειν δύνηται ἐκ τῆς ἀναγνώσεως μόνης τῶν λεγομένων. Τίνι γὰρ οὐκ ἔστι δῆλα τὰ τῶν Εὐαγγελίων ἅπαντα; τίς δὲ ἀκούων, ὅτι μακάριοι οἱ πραεῖς, μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, καὶ ὅσα τοιαῦτα, διδασκάλου δεήσεται, ὡς τι μαθεῖν τῶν λεγομένων;» Καὶ ὅ,τι λέγει ὁ Χρυσόστομος, τοῦτ' αὐτὸ λέγει καὶ ἅπας τῶν ἁγίων πατέρων ὁ χορὸς. Ἄν λοιπὸν οὗτος ἦναι ὁ λόγος τῆς ἀμελείας καὶ ἀδιαφορίας ταύτης, ὁ λόγος αὐτὸς εἶναι τῶνόντι ἄλογος.

[Θ. Φαρμακίδης.]

Ἄδύνατον εἶναι ποτε λαὸς νὰ συνειθίσῃ Προθύμως καὶ ἐπιμελῶς τὸ μέλλον νὰ φροντίσῃ, Ἄνισως ἦν' ἀθέβαιος τοῦ ὅτι αἱ σπουδαὶ του, Οἱ κόποι του οἱ τίμιοι καὶ αἱ προσπάθειαι του, Ὅθ' λάβουν ἔκβασιν καλὴν κ' ὠφελίαν τελείαν, Καὶ νὰ προσμένῃ μάλιστα καλὴν ἀντιμισθίαν· Καὶ ὅτι ὅσ' ἀπέκτησε καὶ ὅσα ἀποκτήσῃ, Δικαία νομοθέτησις θέλει τὰ ἀσφαλίσαι.

Ἵς τὰ φυτὰ τὸν στόμαχον πρόσεχε νὰ ποτίξῃς, Ἄλλὰ ποτὲ μὲ πλησμονὴν νὰ μὴ καταποντίξῃς· Τὴν ζωὴν καὶ τὴν υγίειαν συντηρεῖ μὲν ἡ τροφή, Κατατρέχει δὲ καὶ κόπτει αἰωνίως ἡ τρυφή. Δὲν τρέφουσι τὸν ἄνθρωπον ὅσα ἀποθηκεύει, Ἄλλ' ὅσα εὐκολώτερα ὁ στόμαχος χωνεύει. Ὅσοι τοῦ Βάχχου τὸν χυλὸν πίνουσι μ' ἀμετρίαν, Οὔτοι θὰ ὑποφέρωσι χυλῶν τὴν τιμωρίαν, Χειράγραν καὶ παραλυσιν καὶ τὴν ἀποπληξίαν, Εἰς δὲ τὴν οἰκογένειαν φέρουσι δυστυχίαν. Ἔχων τοὺς πόδας σου ζεστοὺς, τὴν κεφαλὴν δὲ κρύαν, Καὶ τὴν κοιλίαν ἐλαφρὰν, ἱατροῦ δὲν ἔχεις χρεῖαν.

Καλὸν νὰ μάθῃ, χωρὶς νὰ πάθῃ, Πλὴν ἀφοῦ πάθῃ καθεὶς, ἄς μάθῃ Νὰ μὴ γλιστρήσῃ πάλιν εἰς λάθῃ.

Αἱ ἀπορίαι γίνονται διὰ τῆς ἀεργίας· Αἱ κακουργαίαι δ' ἔπειτα διὰ τῆς ἀπορίας.